

Zvonček

LIST S PODOBAMI ZA SLOVENSKO MLADINO

LETOS
LETO XII.

PROSINEC 1911.

ŠT. 1.

Vsebina:

1. E. Gangl: Materi. Pesem	1
2. F. Zagore: Usmilite se ptičic! Vinjeta	2
3. Ivo Trošt: Učitelj Breznik. Povest	2
4. E. Gangl: Veselo potovanje. Pesem	5
5. Iv A.: Moji zajčki. Opis s podobo	5
6. Fran Košir: Zgodbica o Komarjevem Jurju. Povest	8
7. E. Gangl: Zvezdica. Pesem	8
8. Drag. Humek: Majka priroda pripoveduje. Bajka s petimi podobami v barotisku	9
9. G. S.: Novoletno voščilo. Podoba	13
10. Janko Legat: Novo leto siromakov. Povest	14
11. Milan Dolinar: Kresnice in kralj iz devete dežele. Slovenska pravljica	15
12. R. Gasperin: Črno kravo, molzo našo. Podoba v barotisku	17
13. Peter Stergulca: Otroci pred 4000 leti. Poučni spis	18
14. Puškin-Strgulca: Zlato in jeklo. Pesem	19
15. Pouk in zabava: F. Zagorec: Rebus. — Hrvaska. — Najstareji mož na svetu. — Tri največje knjižnice — Uglasbeni pesmi. — Kotiček gospoda Doropoljskega. — V dvanaesto leto (s podobo v barotisku)	20

Nabirajte „Zvončku“ novih naročnikov!

Listnica upravnosti.

Prvo štev. Zvončka smo poslali na ogled mnogim staršem in vsem onim šolskim vodstvom po slovenskih zemljah, ki še niso naročena na Zvonček. Kdor se ne misli naročiti, naj vrne list pod istim žavitkom!

Letna naročnina naj se blagovoli naprej plačevati in kmalu poravnati, kjer je še zaostali dolg.

Priporočamo v nakup prejšnje letnike Zvončka.

„Zvonček“ izhaja 1. dne vsakega meseca ter stane vse leto 5 K, pol leta 2 K 50 h, četrt leta 1 K 25 h.

Izdajatelj, upravnik in odgovoren urednik: Luka Jelenc, učitelj v Ljubljani, Frančiškanska ulica št. 8.

Rokopise je pošiljati na naslov: Engelbert Gangl, učitelj v Idriji.

ZVONČEK

LIST S PODOBAMI
ZA SLOVENSKO MLADINO

□ □ □

LETU XII.

□ □ □

UREDIL
ENGELBERT GANGL

1911

V LJUBLJANI

□ □ □

LAST IN ZALOŽBA „ZAVEZE AVSTR. JUGOSLOVANSKIH UČITELJSKIH DRUŠTEV“
NATISNILA „UČITELJSKA TISKARNA“.

Vse pravice do spisov, priobčenih v „Zvončku“, se pridržujejo.

VII B 35986 §

KAZALO.

□ □ □

Pesmi.

	Stran
Materi. <i>E. Gangl</i>	1
Veselo potovanje. <i>E. Gangl</i>	5
Zvezdica. <i>E. Gangl</i>	8
Zlato in jeklo. <i>Puškin-Strgulca</i>	19
Zimska plan. <i>Rado Osvin</i>	25
Sv. Trije kralji. <i>Rado Osvin</i>	32
Medved Marko. <i>Jos. Vandot</i>	49
Svojima hčerkama. <i>E. Gangl</i>	52
Mrak. <i>Radoslav B.</i>	64
Stricu Karlu. <i>Mira Majdičeva</i>	68
Uspavanka. <i>Jos. Vandot</i>	68
Želja. <i>Fr. Žgur</i>	73
Lovec Joza. <i>Jos. Vandot</i>	79
Jankec na konju. <i>S. P.</i>	80
Sanje. <i>Radoslav B.</i>	88
Pozdrav. <i>S. P.</i>	91
Sirota Ivanka. <i>Jos. Vandot</i>	97
Pomladanska. <i>Fr. Žgur</i>	103
Staremu očetu, ki je umrl. <i>Marija in Jakica</i>	109
Ciganček in srnica. <i>P. Strgulca</i>	110
Bajka. <i>Cvetko Gorjančev</i>	121
Čmrlj. <i>Cvetko Gorjančev</i>	124
Metuljček. <i>Cvetko Gorjančev</i>	126
Dedek je odklenil skrinjo <i>Cvetko Gorjančev</i>	134
Franci in Lida. <i>S. P.</i>	135
Pesemca o maku. <i>Cvetko Gorjančev</i>	140
Morske deklice. <i>Jos. Vandot</i>	143
Kresna. <i>Cvetko Gorjančev</i>	156
Petelinček. <i>Cvetko Gorjančev</i>	161
Umrlemu očetu. <i>A. Rapè</i>	169
In svet prevzel sad delavnih je let. <i>A. Rapè</i>	175
Zadnja pot. <i>Fr. Žgur</i>	176

	Stran.
<i>Strah. J. S.</i>	188
<i>Slovo od doma. Fr Ločniškar</i>	188
<i>Pesemca o Jošku. Cvetko Gorjančev</i>	193
<i>Pozdrav mladine. Nemo</i>	217
<i>Jesenska. Cvetko Gorjančev</i>	218
<i>Pesem o pipčku. Cvetko Gorjančev</i>	222
<i>Aja, tut-aja . . . Cvetko Gorjančev</i>	224
<i>Sosedov striček. Cvetko Gorjančev</i>	231
<i>Učiteljici. Nemo</i>	236
<i>Sanje. M. L</i>	241
<i>Tožba. Fr. Rojec</i>	247
<i>Luna. A. Rapè</i>	248
<i>Pomlad — jesen. R. T.</i>	254
<i>Oktobrska slika. Fr Rojec</i>	260
<i>Sveti Božič. Majdolf Ruster</i>	265
<i>Minka in Anka. Fr. Rojec</i>	280

Priovedni spisi.

<i>Učitelj Breznik. Ivo Trošt</i>	2
<i>Zgodbica o Komarjevem Jurju. Fr Košir</i>	8
<i>Majka priroda pripoveduje. Drag. Humek.</i>	
1. Zvončki	9
2. Tujka	33
3. Na morski obali	57
4. Povest o vrabcu	81
5. Čebelica kraljica	129
6. Vrba	182, 206
7. Pajkina možitev	249, 275
<i>Novo leto siromakov. J. Legat</i>	14
<i>Kresnice in kralj iz devete dežele. M. Dolinar</i>	15
<i>Mati. Iv. Legat</i>	26
<i>Milki Čečevi. M. P.</i>	32
<i>Gosli, bas in cimbal. Milan Dolinar</i>	44
<i>Prazen strah. A. Grmkova</i>	50
<i>Krim in Mokrec. Ivo Trošt</i>	54
<i>Zgodba o oslu in jelenu. M. Dolinar</i>	56
<i>Pomladni prvenci. F. Palnák</i>	75
<i>Premodre glave. Silvester Košutnik</i>	86, 109, 201, 225
<i>Čarobno jezero. Ivo Trošt</i>	88
<i>Kako je naša Mašenka lovila ptice. M. Bartolova</i>	98
<i>Sočutje. Ivo Trošt</i>	100
<i>Pravljica o nastanku Loške doline. Iv Mlakar</i>	104
<i>Malička, ki je ljubila solnce. Nike-Palnák</i>	105, 137, 149
<i>Cvetka v spomin. A Grmkova</i>	112

	Stran.
Milkine mucike. <i>V. Mazi</i>	114
Pirhi in pitki. <i>Ivo Trošt</i>	122
Goseničice. <i>Van Rado</i>	125
Jezero pri Preserju. <i>Ivo Trošt</i>	125
Srednja pot. <i>K. Andrejev</i>	134
Kastor. <i>K. Andrejev</i>	135
Vrbov kol. <i>K. Andrejev</i>	136
Iz življenja naših malčkov. <i>A. Grmkova</i>	146
Tri vrbice. <i>K. Andrejev</i>	157
Nezgoda nikoli ne praznuje. <i>C. Gorjančev</i>	158
Naš Lovi. <i>F. Palnák</i>	160
Nepremisljena hruška. <i>K. Andrejev</i>	162
Pri gospodu Noviču. <i>Dr. Iv. Lah</i>	170
Najlepši trenutek. <i>Ivo Trošt</i>	173
Škržad in solnce. <i>K. Andrejev</i>	176
Biserni grad. <i>Ivo Trošt</i>	194
Črešnje. <i>Van Rado</i>	199
Domači umetnik. <i>Ivo Trošt</i>	219
Strah. <i>P. St. Polenčan</i>	221
Bajka izpod Gorjancev. <i>C. Gorjančev</i>	223
Tehten vzrok. <i>Ivo Trošt</i>	224
Kolumbov prvi uspeh. <i>Ivo Trošt</i>	228
Drobne povesti. <i>P. St. Polenčan</i>	231
Iz ruskih knjig. <i>Fr. Voglár</i>	233, 245
Lev in slavec. <i>Ivo Blažič</i>	235
Mamičin grob. <i>F. Palnák</i>	242
Jelen in volk. <i>P. Strmšek</i>	247
Polamančev Jurče. <i>Fr. Košir</i>	248
Turki na Gornjem Igu. <i>Ivo Trošt</i>	225
Muha in velblod. <i>Ivo Blažič</i>	258
Mačici. <i>Ani</i>	281
Mala nezgoda. <i>Ivo Trošt</i>	282

Poučni spisi.

Moji zajčki. <i>Iv. A.</i>	5
Otroci pred 4000 leti. <i>Peter Strgulca</i>	18
Štorklja. <i>F. Palnák</i>	39, 65
Voda in jeklo. <i>Lad. Ogorek</i>	80
Palače ruskega carja. <i>Lad. O.</i>	116
Josip Jurčič. <i>Lad. O.</i>	127
Sovraštvo med živalmi. <i>M. V. Brezovnik</i>	136
Tobak. <i>K. S.</i>	153
Za naše risarje. <i>Drag. Humeck</i>	197, 258
Prebivalstvo naše zemlje. <i>Ida Ogorek</i>	284

Gledališke igre.

Slab tovariš. <i>M. Gregoričeva</i>	28
Ines in njeno pismo. <i>M. Gregoričeva</i>	162, 177
Božična povest. <i>F. Palnák</i>	266

Glasba.

Radecki ima sivo glavo. <i>J. Žirovnik</i>	21
Jager pa jaga. <i>J. Žirovnik</i>	21
Na ledu. <i>Iv. Kiferle</i>	45
Bog <i>Iv. Kiferle</i>	117
Živi, svetli cesar naš! <i>Iv. Kiferle</i>	190
Ko dan se zaznava	237

Pouk in zabava.

Rebus. <i>F. Zagorc</i>	20
Hrvaška	20
Najstarejši mož na svetu	20
Tri največje knjižnice	20
Kotiček gospoda Doropolskega	22, 47, 71, 95, 119, 143, 167, 191, 215, 239,
	263, 286
V dvanajsto leto	24
Demant iz zemljepisja. <i>M. J.</i>	46
Rešitev	46, 70, 93, 118, 142, 166, 189, 214, 237, 262, 285
Jubilej poštih znamk in poštih nabiralk	46
Zastavica v podobah. <i>F. Zagorc</i>	69, 189
Na milijone zmrznenih ptičev	70
Kuga na Kitajskem	70
Enajst dni živa pokopana	70
Izrek	70, 190
Starost raznih živali in rastlin	70
Koliko je židov na svetu	70
Čehi na Dunaju	70
Tobak in denar	70
Kuga in lakota	70
Mladi risar. <i>A. Sič</i>	92
Zastavica v podobah. <i>G. Štupar</i>	94, 213
Besedna naloga iz živalstva. <i>M. J.</i>	118
Demant. <i>M. Marolt</i>	118
Konjiček. <i>Drag. Humeč</i>	141
Srečen dedič	142
S pisemsko znamko se je zadušila	142
Človek, ki tehta 303 kilograme	142
Zastavica v podobah. <i>Fr. Roiec</i>	165, 261

Kanarček za 2500 kron	166
Streljanje topov na čast angleški kraljevi dvojici	166
Kako rabimo žepno uro za kompas	166
Najdražja pipa	214
Zrakoplov in oreł	214
Iz zgodovine kolere	214
Zadnja Francozinja, ki je govorila z Napoleonom	214
Najstareji zvon v Dalmaciji	214
Najstareji človek na svetu	214
Ljudožrsci	214
Obelisk. <i>M. J.</i>	238
Slovenka sem	238
Pripovedke o ruskem carju Aleksandru II.	261
Električno šibanje	262
Milijonarji in dobrodelnost	262
Koliko je veljalo odkritje Amerike?	262
Kako rastejo nohti	285
Žrtve pasje stekline	285
Zdravljenje z godbo	285
Denar v peči	285
Usmilite se ptičic	285
Ob sklepu dvanajstega letnika	288

Podobe.

Usmilite se ubogih ptičic!	2
Zajec	6
Majka priroda pripoveduje 9, 10, 11, 12, 33, 34, 35, 36, 37, 38, 57, 58, 59, 61, 62, 63, 64, 81, 82, 83, 84, 85, 129, 130, 131, 132, 133, 182, 183, 184, 185, 186, 187, 206, 207, 208, 209, 200, 211, 212, 249, 250, 251, 252, 253, 254, 275, 276, 277, 278.	
Novoletno voščilo	13
Pastir Gregor	17
Komar in muha	26
Milka Čečeva	32
Štorklja	41
Mraz	43
Vinica	50
Marija in Jakica	53
To je umetnik!	56
Karel Kotnik	68
Franci gre na daljno pot	74
Na Oljski gori	77
Korček	92
Jožek	98

Sočutje	101
Loška dolina	104
Stari oče	109
Ciganček in srnica	111
Miša na preži	115
Pirhi in pitki	123
Rojstna hiša Josipa Jurčiča	127
Josip Jurčič	128
Franci in Lida	135
Gradac	146, 161
Tobak	154
Malo po svetu!	157
Petelin	159
Po jabolka	170
Cesar	174
Bohinjsko jezero	180, 181
Kolesarja	194
Svinčnik	198, 258
Bohinjska Bistrica	204, 205
Grozde peljejo!	218
Zoran, Anda in Julček	219
Domači umetnik	220
Na semnju	227
Kolumb	229
Nevarna igra	242
Boris posluša božično povest	266
Ptičice pozimi	270

Štev. 1.

V Ljubljani, 1. prosinca 1911.

Leto XII.

Materi.

Uboga moja mamica,
zakaj si mi umrla,
oči preblage svoje si
za vedno mi zaprla?

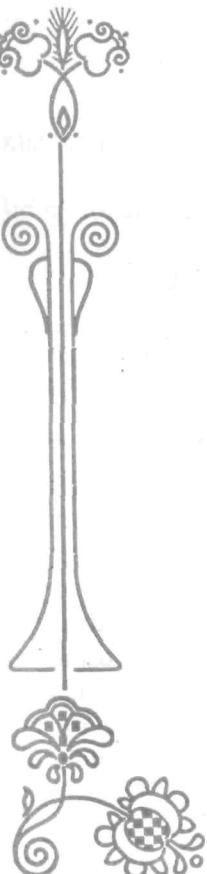
Predobra moja mamica,
kdo li me bo tolažil,
kadär srce bo žalostno —
kdo li mu bol bo blažil?

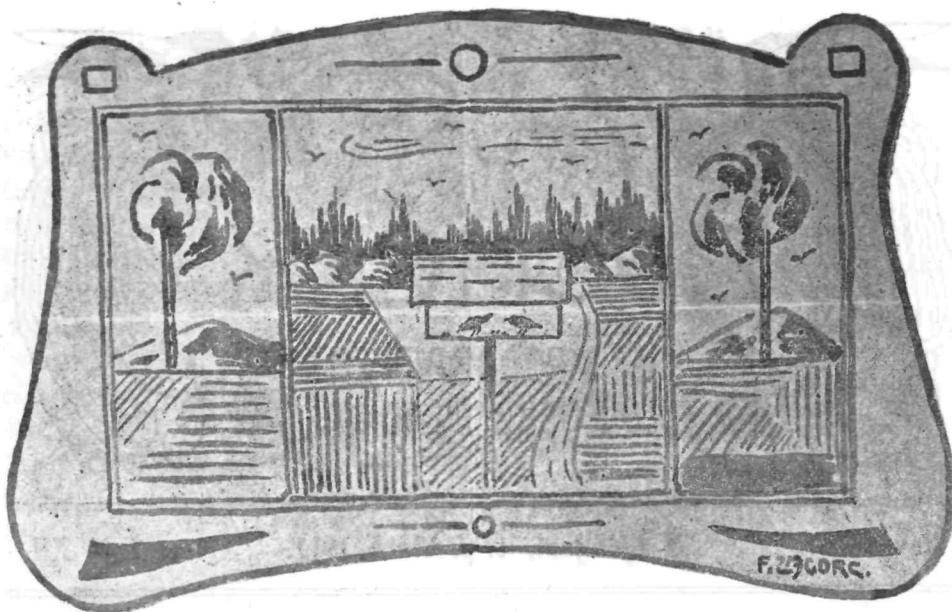
Preskrbna moja mamica,
kdo li bo misil name,
kadär vihar življenja spet
z vso silo me objame?

Edina moja mamica,
kje naj srce te išče?
Spomin naté, tvoj sveti grob —
to mi je zavetišče.

O, srečna moja mamica,
vse zlo si ti prebila.
A meni — kaj ostalo je?
Življenja bridka sila!

E. Gangl.

Usmilite se ubogih ptičic!

IVO TROŠT:

Učitelj Breznik.

a. Poljane so dobili novega učitelja. Po vasi je bila o njem sploh neugodna sodba.

„Ta-le ne kaže, da bo tako mehak, kakor je bil ravnik.“

„S tem ne bo dobro zobati črešenj.“

„In ne peči hrušk.“

„Osorni obraz svedoči ostro besedo.“

„Otroci se veliko nauče pri njem; takšen glas prihaja do nas.“

„Ni mogoče; preveč se ga bodo bali. Strah je pa slab učitelj.“ Tako so ugibali vaščani o prihodu novega šolnika. Otroci so se ga izogibali. Matere so že uganile, da se bodo morali njih malčki privaditi osornemu licu in tudi slušati ostro besedo gospoda učitelja. Njegova kazen bo gotovo stroga. Marsikateri mamici se je že naprej smilil njen ljubljenček, in nekatera solza se je utrnila v očesu ter neopažena zdrknila po licu na predpasnik.

Približal se je usodni dan — začetek šole. Le prehitro so ga oznanjali v nedeljo z lece v cerkvi. Začeti je bilo treba mnogim mladim Poljančkom in Poljankam trnjevo pot, a mnogi so jo že nadaljevali; bali so se pa vsi.

Med šolsko mašo so mogočno pele orgle, a orglal je novi učitelj. To so v strahu vedeli vsi in si v boječih pogledih priznavali že povsod dognano resnico: Ta-le bo hud. Že glas ima ostrejši kot njegov prednik, in orgle mu pojo kakor bi govoril! Zato se je danes dvignila marsikatera

želja v višave, z željo pa tudi prošnja, da bi jaz ne bil preveč deležen učiteljeve strogosti.

Po maši se je vrstila dolga procesija v šolo. Spotoma ni bilo treba otrok nič opominjati, nič miriti, zakaj prav nič niso ščebljali in se smebljali, kakor je bila doslej razvada ob enakih priložnostih. Vrabci po bližnjih drevesih so jih časih zaman posnemali, a danes so bili ti rokovnjaški predzneži glasnejši od same zbrane poljanske mladine. Nekaj težkega se je nevidno premikalo z njimi v učilnico, namreč nevesela zavest, da bo novi učitelj jako natančen, pri njem bo vse težje in strožje, nego je bilo še pri rajniku. Le redki glasovi izmed mnogoglave vrste, sami resni obrazki, a prvenci so celo jokali ter skrivali oči in solze za klobuk, ki so ga tiščali na oči in usta. Mnogi so se vlekli celo za materino krilo, češ, pojdimo domov s tega strašnega kraja.

Res se jim je kmalu izpolnila želja: učitelj jih je zapisal, vprašal kaj malega in izpustil do popoldne. Drugače je bilo v razredu, kjer so čakali starejši učenci. Vse tiho kakor v grobu. Vstopi novi učitelj. Učenci vstanejo in pozdravijo. Učiteljeva visoka postava so malce nakloni, veli sesti in še vedno pazno motri nove goste, potem šele odzdravi in odloži črni klobuk na dolčeno mesto. Vse kretnje so bile strogo umerjene, odločne. Zopet se ozre po šoli. Vse mirno. Nihče se ni upal niti zahrkati. Potem izpregovori glasno:

„Vidim, da se me bojite. Tudi jaz se bojim. Vi se bojite ostrih kazni, a jaz se bojim, da bodo mnoge še tako ostre — zaman. Čul sem že, da ste posebno starejši mnogo zagrešili pri mojem pokojnem predniku. To se mora poravnati. Še danes se moramo domeniti, da se ne bomo nič več bali drug drugega. Ločiti se hočemo še danes, če ste zadovoljni — ločiti kot pravi prijatelji. Glejte! Življenje nas je združilo. Zakaj bi si ga ne lajšali na obeh straneh, kolikor je mogoče. S tem ste zadovoljni.

Torej, poslušajte me in kmalu spoznate, kako malo upravičena je bila vaša in moja bojazen. Taka-le je pa moja ponudba: Kolikor je vas, ki ste bili lani malomarni in nagajivi, vi mi obljudbite, da se letos poboljšate. Ne velja pa sama obljava — prazna beseda, ki jo kdo izgovori danes morda celo v šali ali lahkomiselnosti, ne; v kratkem se hočem tudi prepričati, da se je njegovo poboljšanje zares tudi začelo.

Kolikor je vas, ki ste bili lani dobri in marljivi, vi mi obljudbite, da boste letos boljši in marljivejši. Obljava pa vam mora biti kakor vsakemu svetu. Tudi o vas hočem videti vkratkem, če je vaša resna volja, da ostanete mož-beseda.

Kolikor je vas, ki ste bili lani prav dobri in prav pridni, mi obljudbite, da ostanete letos taki kakor lani. O tem se bom tudi v kratkem prepričal sam. Kako, kje in kdaj — boste videli in ako me boste slušali, se ne boste kesali.

Moja obljava pa je: Vsakomur bom pravičen, kdor ostane mož — beseda. Izkušal vam bom razložiti vse na najlažji način, ako spoznam, da je vaša resna volja kdaj tudi nekaj znati in pokazati, da želite postati pošteni ljudje, dobri državljanji. Kar igraje me boste umeli, in učenje vam ne bo delalo nobenih težav.

Mojo strogo pravičnost bo čutil samo oni, ki mi danes noče obljuditi, da se poboljša, ali pa oni, ki mi sicer to obljudi, pa ne ostane mož-beseda. Ta strogost bo pa v prid le njemu samemu, zakaj slehrna moja kazen je le nagib in miglaj k dobremu.

Ako jaz ne bom izpolnjeval današnje obljube, bom kaznovan jako občutno že v zavesti, da bi bil bogato poplačan ves moj trud, moja resna prizadevanja z vašo pridnostjo in vašim napredkom. Enako bom pa kaznovan navzlic vsemu trudu in resnim prizadevanjem pri vas, ki se ne poboljšate. Srce mi bo krvavelo zastran vaše škode.

Torej vidite, da je usoda bodočega šolskega leta v naših lastnih rokah. Vsakdo je sam svoje sreče kovač. Zato pa: Kogar je resna volja, da poravnava stare napake in napreduje v dobrem, sezi sem-le v mojo roko, da si obljudimo podpirati drug drugega do konca leta.“

Počasi so se jele z desne in leve iztezati drobne ročice v učiteljevo dlan, vedno pogumneje, vedno zaupneje; ko je dospel med zadnje klopi, se mu je obraz ubral celo v lahen nasmeh. Dejal je zato Rodinovemu Matku: „Ti si mi celo stisnil roko. Dobro! Ali veš, kaj pomeni to? — Da si še posebno zadovoljen z mojo ponudbo. Bomo videli.“

Rodinov je bil doslej najmarljivejši učenec. Njegov zgled je zdramil še ostale omahljivce, da niso učitelju le navidezno segli v roko, marveč zaradi sklenili tudi v svojem srcu, da hočejo ostati mož-beseda sebi v korist, staršem in učitelju v veselje.

In tista težka zavest, ki je kakor hudouren oblak spremljala poljanske učence iz cerkve v šolo, je sedaj-le izginila popolnoma. Do sto parov oči se je še tisti dan oziralo zaupno v visoko postavo novega učitelja, do sto src se ga je začelo oklepati s toplo ljubezni.

Veselo ščebljaje so se vračali otroci domov tisto dopoldne. Obljubo so pa tudi držali vestno do konca leta. S tem so se pa naučili, da so izkušali povsod ostati mož-beseda. To jim je bilo vedno v korist in ponos.

Ob koncu leta se ni nihče kesal, da je časih težko držati obljubo. Zadovoljni so se ločili na velike počitnice in se spominjali svojega učitelja s spoštovanjem in hvaležnostjo.

*

To dogodbico je povedal učitelj Breznik svojim učencem ob začetku leta, vprašal je še tega in onega, če mu ugaja, dekleta celo, kaj jim najbolj ugaja v povesti. Ponovili so jo prav lahko, zakaj znali so jo vsi. Naročil jim je torej, naj jo napišejo za domačo nalogu, kakor si jo je kdo zapomnil. Prečitajo naj jo potem svojim staršem in drugim domačim. Izdelke popravi sam, ko jih pregleda in oceni. Najboljše bo pohvalil še posebe in jih pokaže celo drugim gospodom, da se osvedočijo, kako znajo biti mož-beseda takoj s prvo nalogo njegovi učenci in s tem pokažejo, da ne marajo zaostati za poljansko šolo.

Tudi Breznik je povabil potem svoje učence in učenke, da so tudi njemu segli v roko in obljudili, da se hočejo zares truditi za napredek, kar bo najboljši dokaz, do žele ostati mož-beseda.

Začelo se je v šoli in nadaljevalo doma pravo kosanje, kdo boljše in lepše napiše prvo domačo nalogu. Vaščanom je bilo to všeč. Začeli so se zanimati za šolo in zlasti za to, kaj se tam uče njih otroci. Izginil je ves strah, ki se je bil popolnoma neopravičeno ugnezril v vas pred prihodom učitelja Breznika.

„Tako, tako bo,“ so zdaj ponavljali sosedje, „učitelj Breznik ni tako hud, ni tako osoren kakor oni, ki so se ga bali na Poljanah. Kaj pa, če je namesto Poljancev mislil nas in namesto poljanskega učitelja sebe? E, se poznamo. Ako so znali Poljančani biti mož-beseda, znamo tudi mi.“ Ženske so pa dostavljalne: „Kar vidno napredujejo naši malčki.“

Veselo počovanje.

*Gre po poči Milček maši,
gre in se na smeh drži
in zavriška in zapoje —
svet je lep, nič ni skrbi.*

*Ko dovolj bo počovanja,
v dom se vrne ves vesel —
štam najé se in naspančka,
južri znova bo začel!*

E. Gangl.

IV. A.:

Moji zajčki.

Iz prvošolčevega dnevnika.

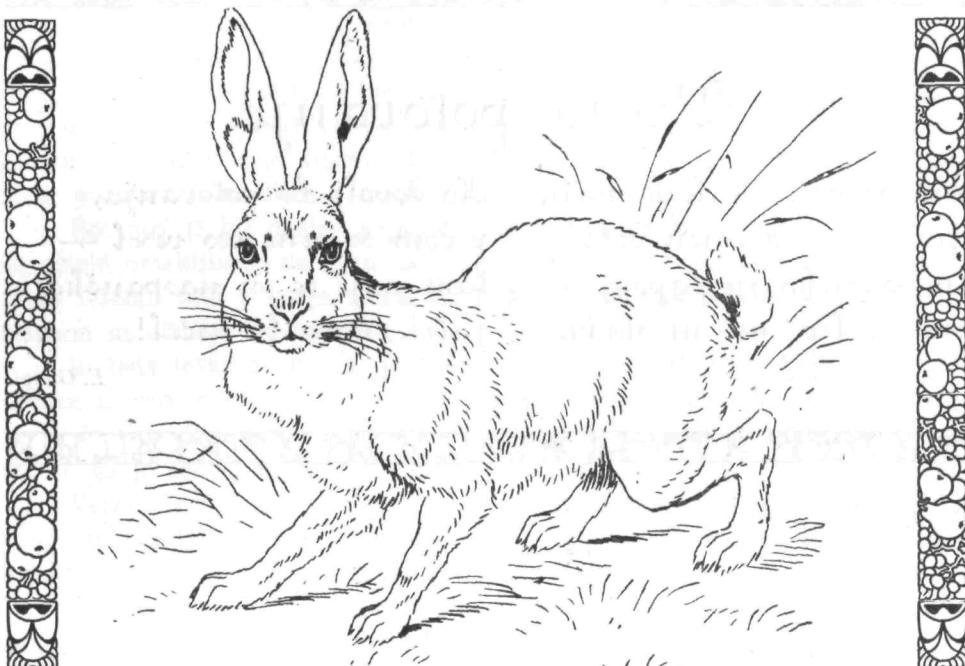

estos se spominjam onih zlatih dni, ko sem bil še doma v rodni hiši pri svojih ljubih starših. Zlasti mi pa hodijo na misel one ure, ki sem jih preselil na vrtu pri rožah in v hlevu pri svojih ljubih zajčkih. Ej, to so bile urice, ki si o njih želim, da se povrnejo. Zlasti pa sem ljubil zajčke. Za vsakega sem vedel, kje je kupljen, kje je zagledal luč sveta, ali je krotak, da se upa celo name iti, ali pride do mene, me samo povoha, nato pa zopet odskaklja, ali pa je celo tako boječ, da se me že oddaleč boji. No, zadnje vrste dolgovuhljatih junakov je po navadi le bolj malo; a na moje veselje jih je prve vrste največ.

Kadar sem le utegnil, sem smuknil v hlev, vzel stolček, ga postavil na sredo hleva in sedel nanj. Kmalu je bila vsakovrstna družba zbrana

okrog mene, zakaj dobro so vedeli, da nisem prazen. Po navadi se tudi niso motili, zakaj prinesel sem jim vedno kaj, n. pr. trave, repe, korenja, ali sem pa naplel plevela in ga jim prinesel. Tudi kruha sem jim časih prinesel; sploh sem jim dal, kar sem imel. Zajčki so mi pa vračali mojo ljubezen s tem, da so me radi imeli, se mi dali pestovati, sploh se me niso kar nič bali. V takih urah je čas jako hitro potekal, in često zamaknjenega v to mojo družinico me je prišla mama pojat od zajcev, rekoč: „Pojdi no enkrat od tistih svojih zajcev! Če boš vedno pri njih, ti vse prodam.“

To je navadno pomagalo, ker hitro sem vstal, dal stolček na navadno mesto in se naglo lotil dela, da bi ustregel mami in bi mi ne prodala lepih zajčkov. Potem sem pa šel k nji in ji rekел: „Mama, sem že gotov; ali mi

boste sedaj tudi zajčke prodali?“ V takem slučaju je pa mama dobrovoljno odgovorila: „Sedaj, ko si bil priden, ti jih pa ne bom“. Nato mi je pa odrezala velik kos kruha. In jaz? — Kaj sem hotel — zopet v hlev k svojim zajčkom in zopet smo si delili kruh po prijateljsko. Toliko mislim, bo dovolj, v kakem razmerju sem bil jaz in pa zajci. Torej naj preidem do opisa!

Z besedo „zajec“ ne zaznamujemo bogsigavedi kake zveri. Vsak otrok vé, da je to junak, ki ima dolga ušesa in da ne stori nikomur nič kaj posebno žalega, le časih malo oprasne, no, pa to nič ne de. Divji zajec, bližnji sorodnik domačemu zajcu, živi po polju, kjer ga varuje njegova prstenorjava varovalna barva. Podnevi leži v razoru in spi, ponoči se pa loti zelja, a s tem dela veliko škodo. Po gozdovih se v poletnem času že še prehrani, a ko nastopi zima, dolga zima z debelim snegom, takrat pa

nastopijo za zajca slab časi in takrat se često lačen preteza pod kakim grmom. Tedaj ga tudi prisili lakota, da gre obirat mledo drevje, a s tem dela veliko škodo. V tem času mu nič ne pomaga njegova varovalna barva, ker je vsa priroda odeta z debelim snegom.

A sedaj naj se vrnem k domačemu zajcu, ki sem ga za nekaj časa zapustil!

Domači zajec nima tako dobro razvitih čutov kakor divji, pa tudi ne tako hitrih nog, zakaj njemu se ni treba tako boriti za obstanek, ker ga varuje človek. Zadnje noge ima daljše, močnejše in krepkejše kakor sprednje. Na nogah ima močne ostre kremlje, posebno na zadnjih, da se pri teku bolje odbija od tal. Rep — oziroma repek — je kratek. Vrat veže podolgasto glavo s trupom. Na glavi ima zajec najvažnejša čutila. Ta siromak, koliko je že pretrpel zavoljo dolgih ušes. Nagajajo mu, ga vlečejo zanje, a on mora pa to vse mirno trpeti. A za odškodnino ima to, da sliši tako dobro kakor malokatera žival. Oči ima velike in celo ponoči dobro vidi. Ni pa res, da ne more zamizati, ker nima obrvi in mora zato z odprtimi očmi spati. Na vsaki strani gobčka ima dolge brke, ki z njimi izvrstno tiplje. Brez njih bi ponoči marsikaterikrat poizkušal na raznih predmetih svojo glavo, ali je kaj trda. Tako pa je te pokore rešen. Hrani se z raznovrstno hrano; n. pr. z repo, korenjem, peso, plevelom in z različnimi ostanki, varovalne barve nima, ker ga varuje človek. Najnavadnejše barve so pa: beli, ki jih je največ, črni, sivi, rumeni, pisani i. t. d. V sužnosti se ne plodijo tako mnogoštevilno kakor v svobodi. Dobra zajkla vrže na leto po 7 ali 8krat po kakih 5—12 zajčkov. Divji mladi zajec se sicer udomači za nekaj časa, a ko odraste, vedno išče prilike, kako bi pobegnil in prejalislej tudi uide. Domači zajci so jako krotki, če jih ne pojamo semintja. Pri nas jih je nekaj, ki se prav nobenega ne boje. Domači zajec tudi podivja, ako ga puste dolgo časa odzunaj.

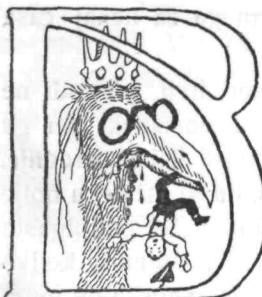
S tem sem opisal življenje svojih zajčkov. Povedal sem, kar sem sam videl in opazil na njih. Torej pustil bom sedaj svoje zajčke v miru ter se povrnih v Ljubljano.

Vi, dragi zajčki, pa ostanite tudi še zanaprej moji dobri prijateljčki. Potrpite, da pridem zopet domov na velike počitnice in takrat bomo zopet skupaj preživeli nekoliko veselih uric!

FRAN KOŠIR:

Zgodbica o Komarjevem Jurju.

Ilo je na Veliki teden, če v torek ali v sredo popoldan, ne vem, ko je oprial Komarjev Jurij svoj košek ter krevsal v bližnji trg nakupovat si potrebnih reči za bližajoče se praznike. Poleg mnogih drugih reči si je kupil na trgovčevu prigovarjanje tudi tri slanike: enega za Veliki četrtek, enega za Veliki petek in enega za Veliko soboto.

Slanike in vso drugo drobnarijo spravi v koš ter jo mahne počasi proti svoji ubožni bajtici. Doma zdevlje vse na od črvov precej že razjedeno hrastovo mizico, vzame v roke slanike in jih ogleduje gorpadol. Ker pa ni vedel, pri katerem koncu se taka stvar začne jesti, a vprašati trgovca je pozabil, zato zdevlje z mize zopet vse v koš, in hajdi zopet nazaj v trg vprašat trgovca, kako naj je slanike.

Trgovec se malce namuzne in pravi: „E, kako bi jedli slanike, pravite, da ne veste? Proti luči jih je treba obrniti poprej, pa so dobri.“

„Dobro,“ si misli Komarjev Jurij in cokljari zopet proti domu. Spotoma ga dohitli noč. Oglašati pa se je tudi jela želodčeva sitnoba. Postavi torej koš na tla, vzame iz njega slanika ter ga obrne proti mesecu. A nesreča je hotela, da se mu je slanik izmuznil iz roke in padel naravnost v mlako. Komarjev Jurij pohiti hitro z roko za njim ter privleče za krake žabo iz luže. Žaba je brcala sempatja, in naš Jurij, misleč, da mu hoče slanik zopet uteči, se jame ustitti, rekoč:

„Šmēntana žival, groš sem dal zate, ne boš mi ušla več, ne,“ ter začne jesti žabo kos za kosom.

Zvezdica.

Zvezdica ljuba, zlata ti,
lučka tvoja lepo gori,
ah, gori tako lepo,
da nihče ne zna takol!

Sveti mi, zvezdica, góri naprej
in na moje stopinje glej,
če bi hotela me vzeti noč,
naj jo tvoja prezene moč!

E. Gangl.

PRILoga

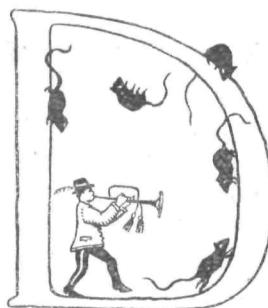

ZVONČKU

DRAGOTIN HUMEK:

Majka priroda pripoveduje.

aleč tam gori na Danskem je živel pesnik,¹ ki je ljubil majko prirodo in pridne otroke. Zvil je venec povestic, ki opisuje v njih zeleni gozd in pisano poljano, valovanje morja in gibanje svetov. Vzljubil sem te povestice. Zato sem izbral izmed njih najboljše; nadel sem jim domače slovensko krilo in podajam jih vam, dragi Zvončkovi čitatelji. Nadejam se, da vam bodo ugajale, kakor so ugajale meni.

1. Zvončki.

Preko gozdnega močvirja leti razposajeni vivek in kriči na vse grlo svoj enakomerni „čivit, čivit.“ Novo, gorko življenje čuti v nogah in v krilih. Ali prihaja mladenka pomlad?

Začuje ga nova travica v ruši. Veselo se pretegne in zvedavo pokuka izmed porumenelih bilk v božji dan. Ej, travi se vedno jako mudi!

Vivkov krik predrami zvončke na gozdnem porobku. A prijetno toplo je v zemlji, in neče se jim iz varnega zavetja.

„Ne verjemite kričaču,“ si šepečejo, „sama razposajenost ga je in lahkomselnost. Često prihaja na vsezgodaj in se dere kot kramar na sejmu. Ostanimo na toplem, da prideta škorec in lastavica. Ta dva sta pametna in zanesljiva.“

Vivek.

¹ Karel Ewald, danski učitelj in pisatelj.

Škorci prihajajo.

Dva sedeta na bukev kraj gozda in si nevesela ogledujeta okolico.

„Prerana sva kakor navadno,“ se kislo oglasi škorec. „Drevje je še golo, in tudi mušic še ni. Videl sem eno samo, tanko in sestradiano, ki bi ne odprl kljuna zaradi nje.“

Škorka ni Bog ve kako navdušena in molči.

„Pa bi bila še ostala v svojem zimskem stanu tam za gorami,“ nadaljuje škorec. Jezi ga, da mu žena ne odgovarja, in zebe ga. Zahoče se mu prepirčka, ki ga morebiti ugreje. „In temu si kriva ti,“ pravi, „ti, ki vsakokrat komaj čakaš, da odideš na kmete v letovišče. Ženske ste pač vse enake!“

„Sram te bodi! Sam najbolje veš, zakaj tako željno čakam one dobe, ali pa si že pozabil, da morava oba skrbeti za jajčeca. Vam moškim je samo do udobnosti.“

„Prosim, prosim, milostljiva! Nisem pozabil in ne tajim svojega rodu. Toda kako naj sem dobre volje? Ali zahtevaš, da ti celo zapojem v takem mrazu?“

„Da, to zahtevam!“ pridene mamica s takim poudarkom, da se ji ne upa ugovarjati jezni možiček.

Pa zapoje pesemco po svoje. A že prvi glasovi predramijo škorko iz globokih misli. S krili strese in nemilo zamahne s kljunom po možu.

„Daj, utihni! Saj zmrznem ob takem žalostnem čivkanju. Vi dedci niste pod milim Bogom za nikakršno rabo. Preskrbi, da vzcvetejo zvončki; čas je že, in vsakomur je topleje, če vidi, da zmrzujejo drugi poleg njega.“

Na škorčev klic pribodejo zvončki oprezno iz zemlje. Nerazviti so še in ogrnjeni v sive rutice, da jih ne umori mraz. Kakor nežne kali so, ki se kdaj razvijejo v neznane oblike.

„Prerani smo,“ si pošepečejo. Hudobni škorec nas je izvabil. Današnji dan ni zaupati nikomur več.“

Lastavica.

Nekega dne se oglasi lastavica med drevjem. Z dolgimi, ozkimi krili reže zrak, in „čvi, čvi“ se glasi tja do zvončkov. „Vstanite, vi zaspenci, ve prisme, pozdravlja vas mladenka pomlad!“

Toda zvončke je izmodrilo. Samo nalahko odgrinjajo rutice in se ogledujejo boječe.

„Ena lastavica ne prikliče pomladi,“ pravijo, „in kje ti je mož? Gotovo si prišla samo na oglede. A nas ne izvabiš. Prehladili bi se in pomrli bi prezgodaj. Pojšči si drugih!“

„No, da! Lepi strički ste mi,“ se jim posmeje lastavica in odleti na dimnik vrh mlinarjeve hiše, da se razgleda.

Zvončki pa čakajo in zebe jih. Ko posije solnce, si ta in oni odgrne rutico. A solnce zatone, ponoči se tiho prikrade mraz in pomori neprevid-

vidnike. Vseokrog se razve drugo jutro ta žalostna novica, in zvončkov je strah.

Mladinka pomlad!

V tiki noči je prišla, nihče je ni videl in nihče ne ve, kakšno ji je lice. A vsakdo jo pričakuje poln hrepenenja, in ko dojde, jo pozdravlja ves vesel. Pritajenih korakov stopa mladenka pomlad po gozdu. Dotika se drevja in cvetic, ki hipoma ozelene. Tihi se prikrade v hlev, odveže živino in jo spusti na zelene pašnike. Naseli se v človeška srca, ki jih napolni s prazničnim veseljem. Šolarji imajo tedaj vsepolno pomot v nalogah in nestrpljivo jim je sedenje na šolskih klopeh.

Zložno vrši mladenka pomlad svojo nalogu. Vse noči je na delu in prva pot ji je k onim, ki jih je veliko hrepenenje.

Onega dne je korakala mimo zvončkov, ki so komaj dihali v tesnih ruticah. Zakliče jih.

Ej, to vam je veselja! Namah odpadejo rutice in zablestijo srajčke, snežnobele in sveže, da se začudijo škorci in zapojo veselo pesem.

„Oj, lep je svet! Prijetno de solnčna topota, in sladko je ptičje petje. Tako dobro nam ni bilo še nikoli.“

To pa trdijo zvončki vsakokrat, ko jih vzkliče mladenka pomlad.

Vsi zavidajo zvončke, ki so prvi vzcveteli. Šolska deca že sanja o velikih počitnicah, na gozdnem porobku se pa jezi bukev, ki je še vedno gola.

„Daj, pridi tudi k meni, mladenka pomlad! Komaj še zadržujem popkovje, da mi ne vzbrsti prehitro, in gotovo sem več vredna nego pritlikavi zvončki tu-le pod menoj.“

„Dojdem, dojdem,“ ji izdaleka odgovarja pomlad, „potrpi samo še nekoliko dni.“

In dalje koraka mladenka, za njo pa ostaja bela, z zvončki nastiana stezica. Vsepolno jih je in sramežljivo klanjajo glavice.

„Le prosto se pretegnite in veselite se, otročiči moji,“ jim sladko šepeče pomlad, napijte se božjega solnca, zakaj kratka doba vam je odmerjena.“

Zvončki se pa kopljejo v srebrni rosi in se otirajo s solnčnim zlatom. Drug drugemu prikimavajo, smejejo se in dobro jim je.

„Sedaj ne čakam več,“ se oglasi bukev, in iz popja se ji pokažejo prvi lističi. Hitro se razvijajo in rastejo. Neskončna množica jih je. Lepo zeleni so vsi, in pomladni dih se igra z njimi.

Zvončkom se dozdeva, da s trepetom pojema dnevna svetloba. „Ali prihaja temna noč?“

„Smrt prihaja!“ jih pouči pomlad. „Kar se rodi, smrti zori. Na svetu vse kali, cvete in — pogine. Tako je sojeno tudi vam, prijatelji moji.“

Zvončki.

Zelena bukev.

„Umrli da bi že?“ vzdrgetajo zvončki, „komaj smo pričeli živeti, in prijetno je življenje. Oj, gotovo je temu kriva hudobna bukev, ki nam ne privošči zlatega solnca. A mi nečemo umreti, nečemo, nečemo!“

In po otročje se upirajo zvončki neizogibni usodi. Same jeze so rumeni in nebogljeni.

Zadnji pot koraka mimo njih mladenka pomlad. „Ne upirajte se, dušice moje,“ jim zakliče v slovo. Pamet imejte in lezite k počitku; k letu pridem in vas vzkličem.“

„Sojeno nam je,“ se tolažijo zvončki, poslušno ležejo in zaspe. A ne vsi. Mnogo jih je, ki se jim hoče življenja, mladega in neskrbnega. „Fej!“ se jeze na bukev, „večna ti sramota, morilka!“

Posmehne se bukev in strese košato vejevje. „Čakajte, norčki, pozneje mi boste še hvaležni.“

Poslednji zvonček zvene in zadremlje.

*

Prešli so vroči poletni dnevi. Kmet je zvozil bogate darove v hram. Iz temnozelenega gozda zablesti tupatam rumeno in rdeče. Trudno je božje solnce in zgodaj hodi k počitku.

Ali se ne plazi tam-le med drevjem starka zima? Gotovo je prišla, da pogleda, kdaj se naseli tod. Tupatam pozdravi zapoznelo cvetico in jo poljubi.

Starka zima.

Smrtno mrzel je poljub in v dno duše zazebe cvetko, da onemogla klone glavico.

Listje na drevju šumi ob ledinem dihu zime, bolj in bolj izgublja zlato barvo, rjavi in odpada. Kamorkoli stopi starka zima, odreveni zemlja in umrje življenje na nji.

Še zvončki v zemlji začutijo zimo. Zebe jih v nožice in v skrbeh so. „Gotovo ne prebijemo zime,“ si strahoma pripovedujejo, „umori nas, preden pride mladenka pomlad.“

„Kaj mi je do vas,“ se jim roga neusmiljena starka. „Prišla je moja doba in jutri zagospodarim vsenaokrog.“

Noč je, in zima pometa gozd. Rezka burja ji pomaga pri delu. Staro drevje podrhtava, mlado pa globoko klanja vrhove. Trhle veje se s pokom lomijo, in strahu odpada listje. Z objemom ga pobira burja, da zapleše z njim tja ven na plan in v gozd nazaj. Visoko ga kopiči in zopet raznaša, prav kakor se ji zljubi.

Proti jutru leže burja trudna k počitku. „Za letos naj bo plesa dovolj,“ se poslavljaj od listja, „preden pride mladenka pomlad, zaplešem z vami zadnjipot, da počedim gozd in mladenki pripravim prihod.“

Zadremalo je listje. V debelih plasteh leži po gozdnih tleh in daleč tam zunaj na gozdnem porobku.

In toplo prihaja zvončkom pod odejo. Bukev jim je podarila za zimo lepo in gorko preprogo.

„Pomlad prihaja,“ se domisli prvi zvonček. „Ne, ne maram je še,“ se oglaši drugi, „saj še nisem izgotovil cveta.“

„Jaz tudi ne! Jaz tudi ne!“ se vprek oglašajo sosedje. „Brez cvetja se ne pokažemo svetu.“

„Pogledam,“ doda prvi, prebode zemljo in se ogleduje.

S šelestom ga pozdravi suho listje. „Dobro jutro, striček, pa pančkat pojdi, sicer te ugrizne starka zima.“

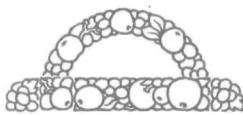
„Ali ni tu nekje pomlad?“

„To pa ne to, prijatelj! Bukovo listje je, ki si se lani prerekal z njim. Odpadlo je in izgubilo je zeleno barvo, da ni kdove kako lepo. A potrebno je, da vas greje in varuje zime.“

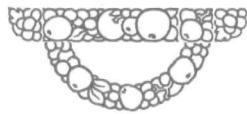
„Zato pa stojim jaz tu na mrazu gola,“ se neveselo oglaši bukev.

Všeč je zvončkom topla odeja in glasno jo hvalijo. „Ej, dobrog si, dobro, drago bukovo listje! Ne pozabimo ti dobrote.“

No, takih obljud storimo v življenju vsepolno, a ne držimo jih.

NOVOLETNO

VOŠČILO!

JANKO LEGAT:

Novo leto siromakov.

gostih kosmičih je naletaval sneg. Le nalahno je prodirala bleda jutranja svetloba sajasto, pusto obnebje . . .

Prazne so bile široke, ledene ulice. Le tupatam se je prikazala postava, zavita globoko do ušes, a takoj je zopet izginila v bližnje poslopje.

A vendar — nekako svečano je bilo vse! Velika okna krasnih poslopij so bila vsa oblita z lučjo, ki se je razlivala tudi dalje po gladkih ulicah. Pri oknu

se je pokazal morda obraz, zalit z rdečico, poln veselja in zadovoljnosti. Le tjavendan so zrle oči na goste kosmiče, sivo nebo, a duša se je radovala nad blagodejno toploto, ki je napolnjevala širno sobo, in nad krasnimi novotletnimi darili, ki jih je bila polna pogrnjena miza.

Po spolzki ulici, kopajoči se v sijaju razkošne luči, ki je lila skozi okna bogatinov, se je premikala nalahno tropa mladih biti, medlih in bledih, zavitih v stare, obrabljenе cunje. Rezek mraz jim je silil do kosti, a male dušice niso čutile več mraza. Tesno sklenjene, glave sklonjene k tlom, so se zazibale dušice v krasen sen.

Kako daleč je od njih domača, siromašna izbica, globoko pod zemljo, bolna mamica, ležeča na trdem, smrdljivem ležišču, kako daleč so one tesne ulice, visoke, umazane hiše, z napol podrtimi, malimi okni — ah, tu je svet, lep in bleščec, vse jih vabi in mika.

Sirote le noter — in skrbna, dobra gospa — njene poteze na obrazu so tako mehke in dobre kot poteze njihove mamice — jih povede v veliko gorko sobo. In glej, troje otrok, lepih in dobrih, jim pride naproti. Spogledajo se malčki, a čudo, saj so tudi oni tako lepo oblečeni.

Malčki hite z otroki k bogato obloženi mizi. Nikdar še niso videli od blizu kaj takega: lepi, pisani bonboni, zlati orehi, pomaranče, ah, in druge stvari, ki so jih videli malčki samo v visokih izložbah — vse to se ziblje pred njihovimi očmi, vse to je njihovo . . .

Tesno so se stiskali malčki drug k drugemu, počasi so stopicali dalje, a oči so jim bile zaprte, in dušice so sanjale dalje o gorki izbici, zlatih orehih, bonbonih in pomarančah . . .

Nekje v bližini, najbrže v oni veliki hiši, ki je bila vsa preplavljenata z lučjo, so se zbudili mili, vabljivi glasovi mandoline. Lahno so vstajali, prihajali so bliže, in malčkom se je zazdelo, da so prišli ponje, da jih vabijo. Hiteli so in stali so hipoma pred veličastnim poslopjem . . .

Gnalo jih je nekaj dalje, stopali so po zložnih stopnicah više, vedno više in mahoma so stali pred durmi.

Bili so prepričani malčki, da je tudi tu doma ona dobra gospa in kar nič se niso obotavljali. Največja izmed njih, Dorka, ki je že pomagala sama

doma svoji ubogi mamici in ji nosila hrano, ki so ji jo dajali usmiljeni ljudje, je stopila bliže in pritisnila svoj napol premrti prstek na električni gumb.

Stisnili so se malčki skupaj in poveseli glavice k tlom. Čakali so dolgo, a vedeli so, da ne čakajo zatman. Saj pride takoj dobra gospa in jih spusti v gorko izbo. Le škoda, da ni njihove mamice tu, da bi videla, kako dobro se godi njenim malčkom. A prinesti ji hočejo domov pomaranč, bonbonov — vrata so se v tem trenotku odprla, prijetna topota je izbruhnila ven in objela medla, prezebla telesca.

„Glej, glej, dobra gospa, pojdimo —“ in vzdignili so malčki živo-žareče oči.

„Ali — saj ni . . .“

Grd, oduren starec je stal pred njimi, je iztegnil roko in dal nekaj Dorki.

Komaj so se zavedle dušice iz sna, že so bile duri zaprte; čule so še zadnji šum ključa, tihe korake, ki so kmalu utihnili . . .

Globoko je legla zopet vsa beda na dušo malčkov, povesili so bledе glavice in šli.

Hodili so malčki od hiše do hiše, povsod so čakali z istim hrepenjem na dobro gospo, povsod jim je odprla vrata manjalibolj odurna postava in stisnila Dorki vinar v pest, povsod so odšli malčki s povešenimi glavicami.

In male dušice so spoznale, da zanje ni Novega leta, da se zanje začne ista beda, isto trpljenje kot prej — in vrnile so se zopet — v ulico siromaštva.

MILAN DOLINAR:

Kresnice in kralj iz devete dežele.

Slovenska pravljica.

lad kralj je vladal v deveti deželi. Ker so bili nje-govi starši že sivi, so mu rekli, da si naj poišče kraljice. Kralj je dolgo časa izbiral, toda nobena princezinja mu ni ugajala: če je bila lepa, je bila domišljava, če ni bila domišljava, je bila pa grda. In kralj ni hotel niti grde niti domišljave.

Nekoč se je zvečer izprehajal pred svojo pa-lačo in je bil silno žalosten, ker ni mogel dobiti princezinje, ki bi mu ugajala. Kar je zaslišal krasne glasove, kakor da bi zvonili srebrni zvončki. Poklical je svojega služabnika in mu rekel: „Osedlaj mi konja, da pojašem tja; vedeti hočem, ali zvone tam srebrni zvonovi ali žvrgole tam nebeškolepe ptičke ali pojejo krasne devojke.“ Sluga mu je osedlal vranca, ki je šel hitreje kot veter.

Mladi kralj je dirjal skozi noč in temo, in bilo je že jako pozno, ko je prijahal v slovensko deželo. Zagledal je velik kres: do neba so plapo-

lali ognji in iskre so švigale daleč, daleč okrog. Krepki slovenski fantje so nalagali na grmado, in slovenska dekleta so rajala okrog ognja. Tri devojke so pa stale skupaj in so krasno pevale. Kralj je pristopil k njim in je vprašal prvo, kako poje; ta mu je rekla: „Jaz pojem lepše, kakor zvone srebrni zvonovi.“ Kralj je vprašal drugo, kako poje, in druga mu je odgovorila: „Jaz pojem lepše, kakor žvrgoli ptiček.“ Kralj je vprašal tretjo, kako poje, in ta mu je rekla: „Jaz pojem kakor znam, jaz pojem, kakor mi veleva srce.“

Kralj je šel zopet k prvi; vprašal jo je, kaj dela njen oče, in deklica mu je rekla ponosno: „Moj oče je tako bogat, da mu ni treba ničesar delati; on le dan za dnevom meri rumeno pšenico.“ Drugo dekle mu je ravnotako ponosno odgovorilo: „Moj oče je tako bogat, da vedno le prešteva zlate cekine.“ Kralj je vprašal tretjo dekllico, kaj dela njen oče, in ta mu je rekla:

„Jaz nimam niti očeta niti matere.“ Kralj ji je pogledal smehljaje v njene krasne oči in jo je že hotel posaditi na svojega vranca, toda pristopil je župan; bil je tako bogat in še bolj skop in škoda se mu je zdelo, da bi kralj odvedel siroto; delala je pri njem namreč bolj pridno kakor vse druge dekle. Tista ošabna devojka, ki je rekla, da njen oče vedno le zlate cekine šteje, je bila pa njegova hči, in župan je hotel, da bi kralj vzel njegovo hčer za kraljico. Zato je rekel kralju: „Jaz sem župan in jaz moram skrbeti, da se godi vsem ljudem moje občine dobro. Marjetica je bila pri meni, odkar so ji umrli starši, in je dobro živela, ker sem bogat. Če nisi ti tako bogat kakor jaz, ti Marjetice ne dam.“ Mladi kralj je pa kar stresel iz žepa dragocenih biserov in zlata in srebra, da je bilo to veliko, veliko več vredno kakor vse županovo imetje. Kralj je rekel: „Bodi to tvoje, jaz imam doma še sto in stokrat toliko. Marjetica je pa sedaj moja.“

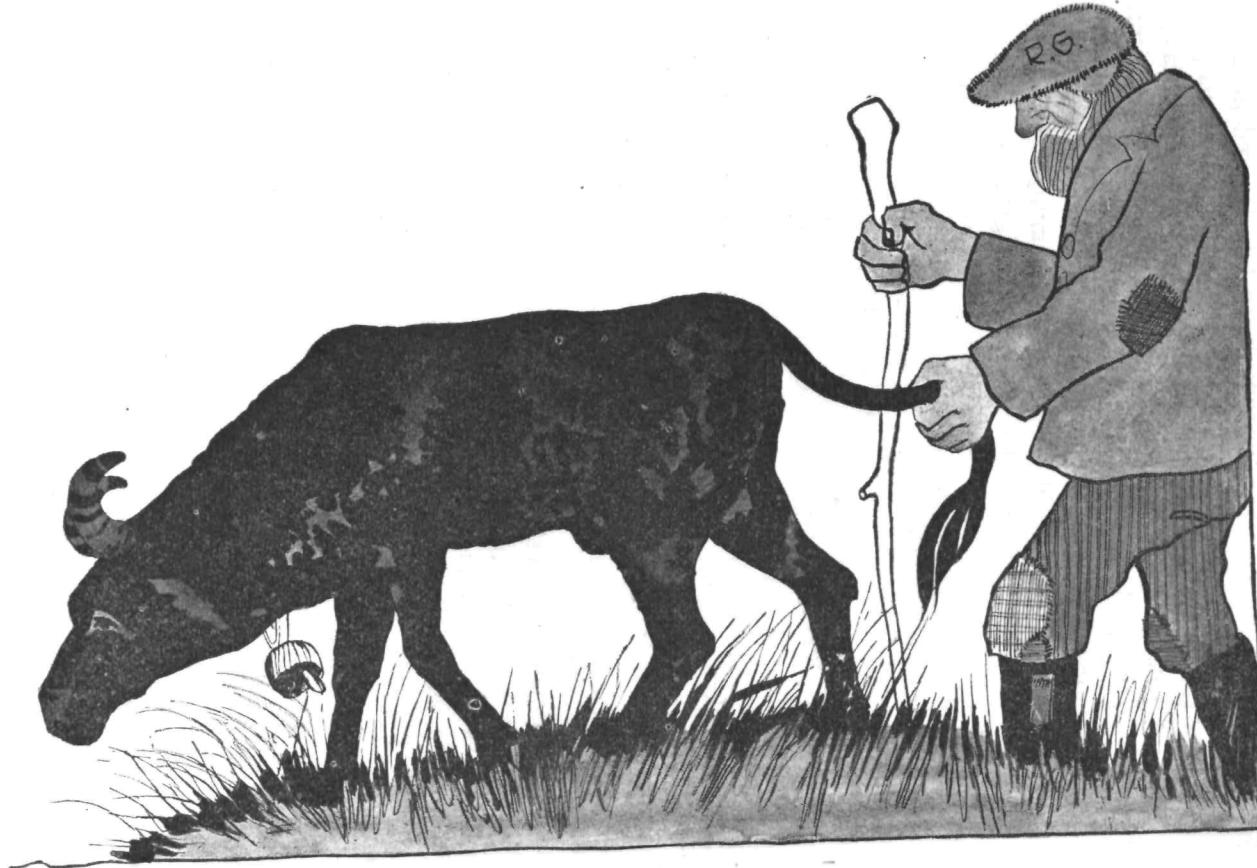
Župan je nato še bolj želel, da bi njegova hči vladala nad vsem tem bogastvom in je rekel: „Ta tri dekleta, ki so najlepša v vsem kraljestvu, so si tako slična, da jih je težko razločiti; obleči jih dam enako, in potem si izvoli ženo.“ Ko je kralj videl, da drugače ne gre, je v to privolil. Čez eno uro so prišla vsa tri v enakih oblekah nazaj. Kralj jih je gledal, toda dolgo se ni mogel odločiti. Dve sta postali nestrpni, tretji je pa kanila solza iz očesa. To si je izvolil kralj — in glej, bila je prava, bila je Marjetica.

Kralj jo je posadil na konja, in oba sta odhitela proti deveti deželi. Kralj je vprašal svojo izvoljenko, zakaj ji je kanila solza iz očesa, in ta mu je rekla: „Bala sem se, da izbereš županovo hčer; ona je hotela le tvoje bogatsvo. To je izdala med preoblačenjem. Meni je bilo zato težko prisru, in potočila sem solzo.“ In kralj jo je vzel za kraljico.

Veliko veselje je vladalo v deveti deželi; imeli so mladega, junaškega in dobrega kralja in imeli so mlajšo, lepšo in boljšo kraljico kakor v drugih deželah.

Kralj in kraljica sta pa v sreči živela še mnogo, mnogo let.

Črno kravo, molzo našo,
žene Gregor v log na pašo.

Kravico za rep drži,
da je kam ne izgubi.

Fr. Levstik

PETER STRGULCA:

Otroci pred 4000 leti.

zpreminja se vse. Narodi, ki so bili še pred nekaj stoletji strahovalci svojih sosedov, so izginili ali pa počasi izginevajo. Stare navade in običaji izginevajo počasi, in nadomestujejo jih drugi. Z eno besedo: vse se izpreminja, le eno je ostalo že tisočletja enako ali vsaj precej podobno, to je življenje otrok. Vedno so se radi igrali ter bili veseli in živahni, pogosto mnogo rajši kot bi se pa učili. Še celo prav enake igrače so imeli kot danes. Mnogo takih igrač in listin, ki nam pojasnujejo igranje, so odkrili učenjaki po starih grobovih in med starimi razvalinami.

Stari Egipčani, ki ste o njih gotovo že kaj čuli, n. pr. o Egiptovskem Jožefu, so imeli navadno devati v grob stvari, ki so jih imeli umrli v življenu najrajši. Tako so zalotili učenjaki v grobovih egiptovskih otrok različne male punčke, žoge in druge podobne igračke. Po drugih grobovih, kakor smo že omenili, so našli zopet listine in knjige, ki nam opisujejo življenje in delovanje tega zanimivega naroda, pesmi, povesti in druge podobne stvari. Takim starim egiptovskim listinam pravimo „papyrus“, odtod pride tudi beseda papir, ker so pisane na nekak papir, ki so ga izdelovali Egipčani iz lubja dreves, ki so jih zvali „papyrus“. Pisane so te listine s črkami, ki predstavljajo različne živali (kače, sove, leve i. t. d.) Tem črkam pravimo „hieroglfii“.

Otrokom so dajali egiptovski starši prav lepa imena, n. pr. „Lepo jutro“, „Mala mačka“, „Levček“, „Mali“ i. t. d.; po egiptovski so se zvali: „Ani“, „Tan“, „Nana“, „Sit-hapi“, „Herset“ i. t. d. Popolnoma brez obleke so letali te „Mlade mačke“ in ti „Levčki“ semtertja ter se valjali po pesku, se igrali v senci palm ali se pa kopali v toplih valovih glavnih reke Nila. Hrano so imeli navadno tako preprosto: seme, koreninice, mleko in kruh. Pestovati otrok niso imeli navade, tem pogosteje pa vidimo na starih egiptovskih slikah, da jih nosijo matere v velikih rjuhah na hrbtu, nekako tako, kot vidimo dandanes večkrat cigane.

Ena najbolj priljubljenih igraček egiptovskih otrok je bila žoga. Igrali so se z njo na sličen način kot dandanes. Metali so jo v zrak, in preden je priletela nazaj, da jo odbijejo zopet nazaj v zrak, so delali medtem različne vaje in kretnje z rokami, nogami ali pa z vsem životom. Drug način je bil zopet ta, da sta sedela igralca, ki sta odbijala žogo eden v drugega, na hrbtu dveh drugih tovarišev, in če je igralec žogo izgrešil, je moral nositi sedaj ta svojega prejšnjega nosilca. Seveda so imeli razen tuj navedenih iger z žogo še dovolj drugih. Pobarvane so bile žoge večjidel modro, rdeče ali rumeno. Razumljivo je, da te žoge niso bile napravljene iz kavčuga kot dandanes, ker tega Egipčani še niso poznali, ampak večinoma iz usnja, cunja ali pa tudi iz gline.

Neznane niso bile egiptovskim otrokom sedaj tako priljubljene slepe miši, tekanja za krogi, skrivanja i. t. d.

Pri deklicah so bile pa najbolj priljubljene — punčke. Te so bile pogosto prav umetno in dragoceno izdelane, tako imajo n. pr. v berlinskem muzeju eno, ki je prav močno pozlačena.

Razen tu navedenih so imeli egiptovski otroci še nebroj drugih iger in igrač, ki so se z njimi zabavali pred 4000 leti na bregovih mogočnega Nila. Če jih jim je nosil sv. Miklavž ali če so jih jim kupovali starši, o tem nam viri ne poročajo.

Ker so pa bili stari Egipčani modri možje, so vedeli, da človek toliko velja, kolikor zna. Otrokom so pač prav od srca privoščili pošteno zabavo, vendar so morali hoditi tudi v šolo in se pridno učiti. Šole so bile združene s svetišči in tudi poučevali so duhovniki, ki so bili pogosto tudi veliki učenjaki. V šolah so ostali ves dan, hrano so jim nosili z doma ali so jo pa dobivali v šoli. Urili so se v branju, pisanju, računstvu, zemljepisju in telovadbi. To so bile najnižje šole ali ljudske šole. Kdor je bil nadarjen in priden, tega so pa poslali starši na visoke šole, kjer so se poučevali tudi v zvezdoznanstvu, zdravilstvu in stavbarstvu. Kdor je dovršil tudi te z dobrim uspehom, je postal „pisar“, kar je pomenilo jako visoko odlikovanje. V začetku so otroci pisali na tablice, ki so bile prevlečene z voskom, in če je pisal učenec s trdo stvarjo po tem vosku, so se poznale raze. Ko je bila popisana vsa tablica, so jo ogreli, vosek se je omehčal in zalil vdolbine, in tablica je bila zopet rabna. Šele ko so bili v višjih šolah, ko so znali že dobro pisati, so rabili papyrus, ki je bil seveda dražji kot današnji papir. Poznali so tudi že šolske knjige. Šole so bile skupne za otroke bogatašev kakor tudi siromakov. Med ubožnimi in bogatimi otroki ni bilo razlike. Lenuha so strogo kaznovali, zakaj dobro so poznali pogosto resničen pregovor: „Šiba novo mašo poje.“ In tako so otroci z veseljem tekmovali med seboj za prvenstvo v znanju, ubogljivosti in lepem vedenju v šoli v radost staršev in učiteljev.

Kakor otroci vsekdar in povsod radi poslušajo mične pravljice, tako tudi egiptovski otroci v tem oziru ne zaostajajo za svojimi današnjimi tovariši. Kake so bile te pravljice, o tem pa poročam drugič.

A. S. PUŠKIN:

Zlato in jeklo.

Iz ruščine prevedel P. Strgulca.

„Moje vse,“ zlato je reklo.
„Moje vse,“ je reklo jeklo.
„Kupim vse,“ zlato je reklo.
„Vzamem vse,“ je reklo jeklo.

Rebus.

Priobčil F. Zagorc.

Rešitev in imena rešilcev priobčimo v prihodnji številki.

Hrvaška.

Naša sosedna dežela Hrvaška šteje sedaj 2,693,066 prebivalcev. Glavno mesto Zagreb ima 78.932 prebivalcev.

Najstareji mož na svetu.

V sofijskem predmestju Brakjovcih je umrl poljedelec Kiro Paunov, ki je bil menda najstareji človek na svetu. Star je bil 130 let

in je živel v 18., 19. in 20. stoletju. Na Bolgarskem niso stoltni starci nič posebno redkega.

Tri največje knjižnice.

V Londonu, Parizu in Washingtonu imajo tri največje knjižnice. — Ona v Londonu se je v zadnjih letih pomnožila za 149.464, v Parizu za 169.634, v Washingtonu pa za 425.225 knjig.

Radecki ima sivo glavo.¹

Veselo.

Musical notation for 'Radecki ima sivo glavo.' in 3/4 time, G major. The melody consists of two staves of four-line music. The lyrics are: Ra-dec-ki 'ma si - vo gla - vo, pa ven-dar gre na voj - sko z njo. Žu - laj, pa za - kaj.

2. Radecki je na konju stal,
vsem fantom je korajžo dal.
Žulaj . . .
3. Radecki pa na konj' sedi,
krog njega vse mrtvo leži.
Žulaj . . .

Jager pa jaga.¹

Lahko.

Musical notation for 'Jager pa jaga.' in 3/4 time, G major. The melody consists of two staves of four-line music. The lyrics are: Ja - ger pa ja - ga, kaj mi po - ma - ga, pti - čka na - sprot' le - ti, vstre - lil jo bo.

2. Ptička zavpila: »Kaj sem storila? Saj sem prepevala cele noči!«
3. Ptička zletela, v javor se vsela. Lepa senčica favorjeva.
4. Ptička zletela, na okno je sela:
»Vstani, ne bod' zaspan, saj je že dan!«

¹ Ponatisk iz Janka Žirovnika Narodnih pesmi za mladino, ki so pred kratkom izšle in se dobivajo v Učiteljski tiskarni. Zvezek po samo 20 vinarjev.

KOTIČEK GOSPODA :: : DOROPOLJSKEGA :

Cenjeni gospod Doropoljski!

Oprostite, da Vas zopet nadlegujem. Mislil sem, da bo moje prvo pisemce natisnjeno v „Zvončku“, a ni ga bilo. Morebiti se je izgubilo, ali Vam pa ni ugajalo. Jako sem radoven. Prosim, sporočite mi to v prihodnjem „Zvončku“! Obenem Vas prosim, da v isti številki natisnete priloženi spis, ako je to mogoče. Rad bi videl, da bti tudi drugi učenci širne slovenske domovine vedeli, kako se je meni godilo na Miklavžev večer. Srčno Vas pozdravlja Vam vdani

Jožef Weiseisen,
učenec dvorazredne ljudske šole
v Preddvoru pri Kranju.

Odgovor:

Ljubi Josip!

Tvoje prvo pismo sem pač prejel. Tam mi piseš, da si bil na Zaplati in na Malem Grinjavcu, odkoder si užival prelep razgled. A pisemca še nisem priobčil, ker je moj prostor pač samo kotiček, kamor ne morem spraviti vsega sproti, kar mi pišejo moji mladi prijatelji. — Ustrezam Ti pa danes ter objavljam Tvoj spis.

Miklavžev večer.

Najveselejši dan v letu za otroke je Miklavžev večer. Že par tednov prej prav pridno prosijo sv. Miklavža za darove. Jaz sem Miklavžu že odrastel, zato ga nisem prosil. Otroci njegovega prihoda težko pričakujejo. Z veseljem se pogovarjajo, koliko lepega jim prinese. In vendar, nekaj jih greni to veselje. Kaj pa? Z Miklavžem pridejo tudi grdi, hudi parklji. Kaj bo, če ne bo znal moliti? Tedaj hajdi v koš, in Bog ve, kam ga nesejo. Jaz sem se jih tudi bal in zato sem sklenil, da se skrijem.

Slednjič pride zaželeni večer. K nam je prišel tudi moj tovarš Joža Cvek. Oba sva zatrjevala, da ne bova molila Miklavžu in sva se menila skriti. Pa oče pride domov in reče, da morava ostati v hiši. Jaz sem rekel: „Tudi

dobro, a molil ne bom.“ „Bomo že videli pozneje,“ odgovori oče. Potem oddide iz sobe.

V sobi se pogovarjamo razne reči o Miklavžu. Kar hipoma zatulijo na koncu hiše parklji. Oče stopi v hišo, rekoč: „Sedaj bosta pa molila!“ In res, Joža je kaj plašno gledal na vrata, kdaj stopijo v sobo. Jaz sem se mu pa smejal. Zunaj so parklji grozno tulili. Toda Miklavž z dvema angeloma je že v sobi. Oče mu reče, kazoč na naju: „Ta-le dva morata najprvo moliti!“ Miklavž stopi k Jožu, ki je v tem začel jokati, in ga vpraša sedem sv. zakramentov, on pa še huje joka. Zakaj parkljev je bila polna izba, vsi so bili jako grdi. Slednjič vpraša: „Kako se pa začne?“ Miklavž mu pove. No, počasi jih že izvleče iz sebe. Sedaj pa pride vrsta name. Vpraša me deset božjih zapovedi. Jaz sem se pa smejal. Potem mi reče: „Ali ne boš molil?“ „Ne,“ mu odgovorim. Miklavž odstopi, parklji pa k meni in me trdo pograbijo. Prijel sem se za klop in mizo. Oče parkljev vzpodbuja, rekoč: „Le ven ga vlecite, ako ne bo molil!“ Kmalu bi bil zunaj, a prestrašil sem se ter začel moliti deset božjih zapovedi. Zmocil sem jih samo polovico, več jih nisem hotel. Potem oddidejo. Na vasi se je čulo še dolgo rjobenje parkljev. Pa to nas ni motilo. Mimo sedemo k večerji. Pri večerji so se meni in Jožu jako smejavji. Naju je bilo sram. Po večerji odide Jože domov, jaz pa spat. Med spanjem se mi je vso noč sanjalo, kako me parklji grabijo. Hotel sem zbežati, toda vistem trenutku se zbudim. Bil je že dan.

Pogledam na mizo in vidim polne posode Miklavževih daril. Še mene ni pozabil. Prinesel mi je lepo knjigo in zvezke.

*

Cenjeni gospod Doropoljski!

Naš gospod učitelj nam je zadnjič povedal, da zapusti rudniško šolo in se preseli v Sp. Šiško. Žal nam je, da bo nas zapustil dobrski gospod učitelj. Zdaj še ne vemo, kdaj pride novi gospod učitelj. Pride morda le gospo-

dična učiteljica za nekaj časa. Srčno Vas pozdravlja

Anton Nebec v Rudniku.

Odgovor:

Ljubi Anton!

Hudo mora biti Tebi in Tvojem součencem, ker se je preselil gospod učitelj, ki ste ga vši radi imeli. Upam pa, da ga ohranite vši v najboljšem spominu in da boste živel po njegovih naukih. To bo tudi njemu dokaz, da ni med vami deloval zaman. Vaša sreča bo tudi njegova sreča!

*

Cenjeni gospod Doropoljski!

Ne zamerite, ker Vam toliko časa ne pišem. V odgovoru ste mi dovolili, da Vam povem o priliki, kako sem preživela počitnice. O počitnicah sem se imela jako dobro. Z bratom sva vedno kegljala. Kegljišče mi je prinesel lansko leto sv. Miklavž. Čitala sem tudi raznovrstne knjige. Neke nedelje sem šla s starši, sestrami in z bratom na sokolsko slavnost v Cerknico. Jako so mi ugajale deklice in dečki, ki so tako gibčno telovadili. Moja sestra mi je velikokrat rekla: „Veš, Anica, tukaj je tudi gospod Doropoljski.“ Jaz sem neverjetno zmajevala z glavo. Po telovadbi smo šli v restavracijo Javornik in tam sem imela veselje spoznati gospoda Doropoljskega. Oh, kako sem vesela, da poznam gosp. Doropoljskega. Bila sem 3. oktobra tudi pri sv. birmi. Od botrcev sem dobila veliko daril, srebrno urico, mašno knjižico, rožni venec, slaščice i. t. d. Letos sem tudi nastavila sv. Miklavžu. Bil je pa jako suh. Prinesel mi je jako malo. Mogče zato, ker sem rekla, da mama nosi in zaraditega sem bila kaznovana od sv. Miklavža, da mi ni dosti prinesel. Voščim Vam veselo božične praznike in srečno Novo leto. Srčno Vas pozdravlja

Anica Kabajeva v Begunjah.

Odgovor:

Ljuba Anica!

Veseli me, da si se zopet oglasila in nam povedala, kako si preživela počitnice. Hvala za voščilo! Vračam ga Tebi in Tvojem staršem!

*

Dragi gospod Doropoljski!

Ko sem bila štiri leta stara, so Vam moji starši poslali mojo sliko. Jako sem se razveselila, ko sem jo po tolikih letih zagledala v Zvončka. Sedaj imam že deset let in sem že velika. V šolo hodim v II. razred II. oddelek. Najrajša pišem in čitam. Od samega pisanja imam že kurje oko na prstu. Lansko jesen sem spisala dva spisa, enega sem poslala bratu v Dalmacijo, enega pa sestri v Maribor. Imam še tudi dve manjši sestrički, ki jima moram vedno praviti povesti iz „Zvončka“. Ako boste hoteli sprejeti, Vam bom še večkrat pisala. Z odličnim spoštovanjem

Jelka Kodermanova,
nadučiteljeva hči v Pirešci.

Odgovor:

Ljuba Jelka!

Vem, da si bila vesela, ko si zagledala svojo sliko čez toliko let. Sedaj si že velika, modra in učena, takrat si pa bila še otrok, oj, brez skrbi in težav. Takrat tudi še nisi imela tistega kurjega očesa na roki. Przi, da ga ne dobiš še na nogi!

*

Velecenjeni gospod!

Ko sem prebirala „Zvonček“, sem zvedela, da se radi pogovarjate s slovensko mladino. Zato se upam tudi jaz poslati Vam kratek spis o lepem božičnem večeru.

Božični večer.

Snežna odeja krije hribe in doline. Sveti večer se je približal. Tiho zaveje veter po mogočnih smrekah. Ljudje so v hišah. Ravnokar je gospodinja prinesla belega poprtnjaka na mizo. Vsi z veseljem zro tja v kot na lepe jaslice, ki so jih ravnokar napravili. Vaški zvonovi slovesno zapojo ter oznanajo veselo rojstvo Zveličarjevo. Tako je minul Sv. večer.

Ne zavrzite mojega pisanja. Omeniti moram, da hodim v IV. razred I. oddelek. Rada prebiram „Zvonček“, posebno pa Vaš kotiček. Sklepam s spoštovanjem

Anica Tomazičeva
pri Sv. Benediktu.

Odgovor:

Ljuba Anica!

Kakor vidiš, nisem zavrgel Tvojega pisma. Saj si prav lepo opisala Božični večer.

*

Spoštovani gospod Doropoljski!

Dve pismi Vam pošiljam sedaj: eno dopisnico in zaprto pismo. Jako rad bi Vas poznal in tudi drugi, zato Vas prosim, priobčite hitro v „Zvončku“ svojo podobo ali fotografijo. Pa še nekaj! Zakaj pa je mladi risar izostal? Prosrite gospoda Siča, naj nam kaj nariše! Rad bi napisal gledališko igro o divjem možu, pa se ne upam. S spoštovanjem

Janez Veronik
v Reki.

Odgovor:

Ljubi Janez!

Pa si res radoveden! Jaz Ti pa glede svoje slike ne morem ugoditi; saj se mi zdi, da mora biti zate, pa še za koga drugega zanimivejše, kako in kakšnega si sami predstavljate Doropoljskega, kakor pa da bi ga kar zagledali v „Zvončku“, češ, glejte ga, kako čmerno in sitno gleda! — Z gospodom Sičem se pa pogovorim o prvi priliki ter ga poprosim, da se zopet spomni „Zvončka“. Toda takšni gospodje imajo obilo dela, da jim gre vedno trda s časom. — Le loti se divjega moža! Potem mi ga pa pošlji, da ga še jaz vidim! Ali bo kaj močno hud?

V dvanajsto leto!

Preljubi prijatelji, drage prijateljice!

Nihče me ni klical ali vabil, naj govorim do Vas svojo preprosto besedo. Oglašam se sam, ker se mi zdi to potrebno, da čujete tudi glas tistega, ki mu napravlja Zvonček presrčno veselje.

Posrečilo se mi je, da sem pokukal v miznico Zvončkovega urednika. Joj, koliko lepih stvari sem videl tamkaj! Vse so pa pripravljene, da nam napolnijo letošnji Zvonček. Povesti sem videl tamkaj, krajše in daljše, potem pravljice, basni, gledališke igre, več poučnih spisov itd. Pa vsega Vam nečem povedati, potem bi ne bilo Vašega presenečenja. Da, in pa obilico lepih slik sem videl, pa tudi uganke, rebuse, uglasbene pesmi je izvohal moj radovedni nos. Gospod Doropoljski pa ima cel kup pisem, ki jim pridno piše odgovore. Samo to ga malo jezi, ker ne more vseh priobčiti naenkrat, kakor bi rad sam, pa tudi mi bi to rajši videl! Ampak Zvonček ima premalo prostora.

In sedaj se obračam do Vas, preljubi moji prijatelji in drage prijateljice! Mi vsi vemo, koliko izda naša beseda pri naših dobrih starših. Treba je prositi in moledovati kar naprej. Če se takoj danes ne omehta srce, pa se jutri, in oče ali mamica, seže v žep pa odšteje 5 kron — in glejte, Zvonček je naš!

Zato pa le prosimo, da se nas kar več zbere okrog preljubega Zvončka. Mi bomo s svojo naročnino plačevali stroške, on pa bo vedno v lepi obleki in z bogato vsebino obilo vračal naše izdatke. Prav resno Vam kličem: Na delo za naš list!

Mislim, da Vam nisem pozabil ničesar povedati. Samo to naj še povem, da si bom natančno ogledal tiste, ki stopijo v naš krog: mi vsi skupaj se hočemo združiti v ponosno četo zavednih mladih Slovencev in Slovenk!

Bratsko Vas pozdravlja Vaš

Vladimir Vlašek,
zvest kotičkar.